

Nové právní poměry NNO po 1.1.2014

JUDr. Hana Frištenská
vedoucí sekretariátu RVNNO
květen 2013

- Občanský zákoník č.89/2012 Sb. - platný
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (sociální družstva) – platný
- Zákon o rejstřících – PS po prvním čtení
- Zákon o veřejné prospěšnosti – PS po prvním čtení
- Zákon o dani z příjmu – PS po prvním čtení
- Zrušený zákon č. 248/1995 Sb., OPS – budou podle něj pracovat OPS, které se nestanou ústavy
- Zákon č. 68/2013 Sb., o přeměně o.s. na o.p.s. - účinný

OZ a NNO, tedy veřejně prospěšné právnické osoby soukromého práva

- Členské korporace – spolky, pobočné spolky
- Fundace – nadace, nadační fondy a přidružené fondy
- Ústavy
- Občanská sdružení se nemusí stát pouze spolky, ale bude možná jejich transformace i do ústavů a sociálních družstev
- OPS se mohou změnit do právní formy ústavů

Co zásadního OZ přinese

- OZ – v Dílu 3 rozsahu §§ 118 až 418 nově zpracovává právnické osoby soukromého práva včetně spolků, nadací, nadačních fondů a ústavů
- Všechny právnické osoby musí být zapsány ve veřejných rejstřících
- §§ 146 až 150 – právnické osoby mohou být veřejně prospěšnými a mohou získat status veřejné prospěšnosti – **d v ě nové kategorie**
- Nové typy „neziskových organizací“ – spolek a ústav
- Občanská sdružení se mění na spolek, zaniká právní forma občanských sdružení
- OPS mohou zůstat a budou se řídit zrušeným zákonem o OPS
- Církevní právnické osoby budou dále pracovat podle svého zákona č. 3/2002 Sb.

Spolky

- Důraz na to, že jde o členské korporace, jen uspokojování a ochrana těch zájmů, kvůli nimž založily spolek jeho členové.
- Povinně ošetřená práva a povinnosti členů (to dosud nebylo)
- Informační povinnosti, dané veřejným rejstříkem (to dosud nebylo)

Pobočný spolek

- Právní osobnost se odvozuje do hlavního spolku, který jej zřídil
- Ve stanovách hlavního spolku je míra práv a povinností pobočného spolku
- Zapisuje se do veřejného rejstříku
- Hlavní spolek odpovídá za závazky pobočného spolku v rozsahu, který si stanovil ve stanovách
- Zrušením hlavního spolku jsou rušeny i pobočné spolky, hlavní spolek ovšem nezaniká dřív, než jeho pobočné spolky

Nadace a nadační fondy a ústavy

- **Nadace** se zakládá „k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Může být i veřejně prospěšný i dobročinný.“
- **Nadační fondy** se zakládají „k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky“
- **Ústavy** se zakládají „za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím osobní a majetkové složky“

Jaké budou nadace a ND zítra

- Mohou být veřejně prospěšné i dobročinné i smíšené
- Může být měněna nadační listina, včetně účelu
- Nemusí poskytovat nadační příspěvky
- Mohou zřídit přidružené fondy
- Mohou podnikat ve vedlejší činnosti
- Nemusí stanovit pravidlo hospodárnosti
- Nemusí mít ve svých orgánech zcela bezúhonné osoby, jak tomu bylo dosud – jejich bezúhonnost je povinností vzhledem k účelu nadace a nadačního fondu

Ústavy – nová právní forma

- Nejsou korporací
- Definice: „**za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím osobní a majetkové složky**“
- OZ je skoupý, vše kromě §§ 407 – 418 se řídí ustanovením o nadacích
- Orgány
  - správní rada
  - ředitel – statutární orgán
  - dozorčí rada nebo revizor
- Založení zakládací listinou

OZ a veřejná prospěšnost

- §§ 146 až 150
- 1) Existují veřejně prospěšné PO, které tak byly založeny, jejich účelem je veřejné blaho, mají majetek z poctivých zdrojů a na jejich rozhodování mají vliv jen bezúhonné osoby.
- 2) V takovém případě mají právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti jako příznaku ve veřejném rejstříku.

Zákon o veřejné prospěšnosti a o statusu veřejné prospěšnosti po 1.1.2014

- Ustanovení v OZ by nemohla fungovat sama
- Definice veřejně prospěšné činnosti, doplněná demonstrativním výčtem
- Definice znevýhodněné osoby
- Musí splnit podmínky:
  - Předmětem hlavní činnosti je výlučně veřejně prospěšná činnost
  - Zisk se vrací do hlavní činnosti
  - Likvidační zůstatek se vrací do veřejně prospěšné činnosti
  - Výše vypořádacího podílu se rovná nejvýše nominálnímu vkladu
  - Má kontrolní orgán
  - Podnikání jen jako vedlejší činnost pro podporu hlavní činnosti
  - Zveřejňování výroční zprávy
  - Přehled o všech zdrojích příjmů a jejich využití v hlavní činnosti
  - Přehled nákladů na vlastní správu a mzdy včetně počtu zaměstnanců a dobrovolníků
  - Přehled o propojených právnických osobách
  - Tři nejvyšší roční příjmy v organizaci
  - Při obratu nad 5 mil. Kč povinný audit
- **Status přiděluje a odebírá soud**

Zákon o veřejných rejstřících

- Všechny typy neziskových organizací (i spolky) i další právnické osoby soukromého práva budou zapsány ve veřejných rejstřících, vedených soudy
- Zapisují, mění a vymazávají soudy – zápis má konstitutivní charakter
- Zákon předepisuje strukturu údajů, které musí rejstřík obsahovat
- Dokumenty, které předpisuje zákon, budou uloženy ve veřejné sbírce listin
- Soud může zrušit právnickou osobu, která neplní své informační povinnosti vůči veřejnému rejstříku

Novela zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

- Ruší se daň darovací a daň dědická, dary se započítávají do příjmu (bezúplatný příjem)
- Zavádí se termín „veřejně prospěšný poplatník“ a rozlišuje se mezi takovým poplatníkem s „úzkým“ základem daně a „širokým“ základem daně
- Návrh osvobozuje od daně bezúplatné příjmy VPO (všech), pokud budou využity pro hlavní činnost nebo kapitálové dovybavení
- Rozlišuje se mezi VPO a VPO se statusem VPO
- Jsou navrhovány zvláštní benefity pro VPO se statusem veřejné prospěšnosti – dárce mohou odečítat ze základu daně dary, VPO se statusem mohou uplatnit snížení základu daně až 30% (300 tis. až 1 milion Kč)

Děkuji za pozornost

www.vlada.cz

(Rada vlády pro nestátní neziskové
organizace)